

עירובין יז. (שורה שניה) עד יז: (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

מים אחרונים: חכמים חייבו בנטיילת מים אחרונים, והוא מפני חשש מלח סדומית, שבכל סעודה הלא נמצא מלח, ויש לחוש שמא מעורב בו מעט ממלח סדומית שמסמא את העיניים למי שנוגע בו ואח"כ נוגע בעיניו.
 אך בתוס' כתבו: "עכשיו לא נהגו במים אחרונים, שאין מלח סדומית מצוי בינינו; ועוד, לפי שאין אנו רגילים לטבול אצבעותינו במלח אחר אכילה". ובמשנ"ב כתב שמ"מ יש לחוש למלח אחר שטבעה כמותה. והמג"א כתב בשם המקובלים דכל אדם יזהר במים אחרונים.
דמאי: הלוקח פירות מעם הארץ, הרי הם "דמאי" (=ספר מעושר ספק אינו מעושר), וחייב לעשרם מספק, כיוון שנחשדו לא להפריש (למעט תרומה גדולה).
 לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין אין לוקין עליו: כל לאו שמוזהר עליו בתורה שאם יעשה כן הרי מתחייב מיתה, הרי אין לוקים על לאו שכזה אפילו אם לא התרו בו למיתה וכן התרו בו למלקות.

מתי מחיצת שתי בלא ערב (או ערב בלא שתי) מותרת בשיירא?
 כשלא יהיה איזור בשטח בית סאתים שאין צריכין לו ("פנוי מכלים").

לכן: הוצרכו לשש (סאין) והקיפו לשבע - מותרין לטלטל. הוצרכו לחמש והקיפו לשבע - אסורין לטלטל.

מה הדין כשיש שינוי בכמות האנשים בשיירא במהלך השבת (וכעת פתאום אין/יש בית סאתיים פנוי)?
רב הונא: שבת גורמת. [הדין נקבע לפי המצב בכניסת השבת]
רבי יצחק: דירין גורמין. [הדין נקבע לפי המצב כרגע]

הגמרא הוכיחה שאין הכרח לטעון שרב הונא ורבי יצחק נחלקו במחלוקת רבי יהודה ור' יוסי.

משנה מפרק תשיעי:
חצר שנפרצה באמצע השבת משתי רוחותיה...
רבי יהודה: מותר לטלטל. [הדין נקבע לפי המצב בכניסת השבת]
ר' יוסי: אסור לטלטל. [הדין נקבע לפי המצב כרגע]

משנה

ארבעה דברים פטרו במחנה היוצא למלחמה:
 1. מביאין עצים מכל מקום.
 2. פטורין מרחיצת ידים.
 3. פטורין מלעשר את הדמאי.
 4. פטורים מלערב.

ואילו תקנת יהושע הדומה לכך שהיתה אף לכל אדם (ולא רק במחנה) היתה מצומצמת יותר (דוקא בהיזמי והיג'י, מחוברין ולחין [ראה תוס']).

מדובר במים ראשונים. אבל מים אחרונים - חובה.

כדעת ב"ה. אבל ב"ש חולקים.

מדובר בעירובי חצירות. אבל עירובי תחומין - חובה.

ברייתא

רבי יהודה בן תימא:
 אף חונין בכל מקום. ובמקום שנהרגו שם נקברין.

אמנם מת מצוה ממילא קונה את מקומו (אא"כ הוא מוטל לרוחב כל הדרך ואז ניתנה רשות לפנותו מפני כהנים ועושי טהרות) - אך פה מדובר אף כאשר יש לו יורשין (ואין הוא מת מצוה).